

Verksamhetsberättelse för Jolosällskapet år 2016

Org.nr. 80 24 65 - 5071

Styrelsen

Styrelsen har under verksamhetsåret haft följande ledamöter:

Ordförande; Anders Sandström, Sekreterare; Anders Bauer till 23/4, Anders Hedberg fr.o.m. den 23/4, Vice sekreterare; Kerstin Matz, Skattmästare och medlemsansvarig; Olof Sandström, Webbansvarig; Kerstin Nylander t.o.m. 3/10, Övriga ledamöter; Johan Erséus, Rolf Andréén, Torbjörn Suneson, Gunvor Hildén, Erik Ohlsson, Gunnar Hedin och Kristian Wedel. Adjungerad till styrelsen från 8/11, Torkel Danielsson.

Styrelsen har hållit fem protokollförda sammanträden: 9/2, 23/4, 31/5, 30/10 samt den 8/11.

Valberedning

Lars Starkerud, sammankallande, Lars Samuelsson.

Revisorer

Claës Forsberg och Lars Starkerud. Revisorssuppleant Nils Bovin

Medlemmar

Vår hederledamot och Jolopristagare 2006 samt hedersdoktorn vid Uppsala Universitet, Kjell Albin Abrahamson avled den 22 september.

Sällskapet hade vid utgången av 2016 totalt 311 medlemmar, varav 16 nya för året.

21 medlemmar har avslutat sitt medlemskap under året. Orsakerna är följande: Avlidna 7 st, avslutat medlemskapet på egen begäran 7 st samt avförda på grund av ej betald årsavgift 7 st.

Årsavgift

Årsavgiften för 2016 uppgick till 150 kr.

Jolopriset 2016

Årets Jolopris, sponsrat av Albert Bonniers förlag, tilldelades journalisten och författaren Lena Sundström, av en enhällig jury med följande motivering:

"Årets Jolopris tilldelas journalisten och författaren Lena Sundström som i sitt engagerade berättande har visat en blick för detaljens betydelse, den konkreta miljöskildringen och den enskilda människans berättelse – på ett sätt som leder tankarna till den Jolo som med skenbar lätthet förenade dessa stildrag till en helhet."

Lena Sundström är född 1972. Hon har varit skribent i bland annat Dagens Nyheter och Aftonbladet, och arbetat som programledare för TV 4:s Kalla fakta. För närvarande är hon programledare och reporter på SVT. Hon har givit ut ett flertal reportageböcker, och slog igenom 2009 med en bok om mentalitet och politik i vårt grannland Danmark, *Världens lyckligaste folk* som belönades med både Guldspaden och Publicistklubbens stora pris, och nominerades till Augustpriset. Även *Spår* (2013), ett reportage om ett reportage, en studie i hur Kalla Fakta avslöjade skandalen med avvisningen av två terrorismistänkta egyptiska män från Bromma flygplats, blev nominerad till Augustpriset

Jolopriset instiftades 2002. Tanken med priset på 10 000 kronor är att utmärka journalister/författare som "med framgång verkar i Jolos anda". Det vill säga, förmedlar kunskap, är nyfikna och har en förmåga att gripa ögonblicket. Juryn har bestått av Kerstin Matz, Stephen Farran-Lee, Kajsa Olsson, Ola Larsson och Johan Erséus. JOLO-priset bygger på det ekonomiska stöd som olika bokförlag bidrar med. 2016 har Bokförlaget Bonniers generöst bidragit till priset.

Tidigare JOLO-pristagare är Mats Lundegård, Cecilia Uddén, Richard Swartz, Ingmarie Froman, Kjell Albin Abrahamsson, Annette Kullenberg, Kurt Mälärstedt, Mats Olsson, Ulrika Knutson, Ingemar Unge, Cordelia Edvardson, Per Svensson, Ola Larsson och Katrine Marçal.

Årsmöte

Årets årsmöte avhölls den 23 april på Gustaf Adolfsgården, Rigagatan 12 i Stockholm. Ett drygt 30-tal medlemmar deltog. Efter ordinarie årsmöteshandlingar presenterade sällskapets ordförande Anders Sandström årets JOLO-pristagare Lena Sundström. Ordföranden läste upp juryns motivering och överlämnade diplom, prischeck och blommor.

Lena Sundström tackade för priset och uppskattade motiveringen med liknelsen till JOLO som med skenbar lätthet förenar de olika stildragen till en helhet.

I sitt tacktal återkom Lena till hur JOLO varit en del av hennes barndom där pappan läst högt för henne ur JOLOS böcker och på så sätt planterat en idé om hur författande kan gestaltas. Lena tog upp tråden om lätthet, hur författande kan uppfattas som lätt, men att det i själva verket är ett hårt heltidsarbete där många i publiken, som inte är författare, kände igen sig i Lenas beskrivning av hur det är att närma sig en krävande uppgift.

Årets Joloresa: I Jolos fotspår till Wien och Bratislava den 9 – 12 september

Resan hade lockat 39 deltagare, som fredagen den 9 september ankom till Wien och checkade in på Hotel Regina. Under eftermiddagen blev det så en guidad stadsrundtur med buss under hela tre timmar för att följas av en gemensam middag på Rathauskeller.

Dagen därpå ledde Johan Erséus hela gruppen på en Jolovandring i centrala Wien, varefter var och en fick egen tid för lunch, besök på konstmuseer samt ett besök på Heeresmuseum. På kvällen åkte alla ut till Grinzing och fick en uppskattad Heurigenmiddag.

Söndagen bjöd på en båttresa på Donau till Bratislava, där vi guidades i de centrala delarna. På kvällen var vi tillbaka i Wien och samlades för en gemensam middag på Gösser Bierklinik.

Måndagen den 12 september gjorde vi ett besök på Svenska Ambassaden i Wien, varefter gruppen skingrades för egna upplevelser innan flyget tog oss hem till Sverige!

Medlemsmöten

"Jolos stil" den 9 februari i Föreningslokalen, Nätgränd 3.

Ett evenemang som många medlemmar sett fram emot länge gick av stapeln en kväll i februari med en panel bestående av författarna och Jolokännarna Stephen Farran-Lee (moderator), Johan Erséus, Vibeke Olsson, Niklas Rådström och Kristian Wedel.

Under halvannan timme avhandlades och analyserades vad som utmärker Jolos stil under rubrikerna: Beläsenhet, Irland. Kåserier, Iakttagelseförmåga, Formuleringskonst, Tilltal, Hållning och till sist Upphör Jolo med Jolo, Nedan citeras några inlägg

Beläsenhet- Haparanda 1917

Niklas Rådström inledde med att ta sikte på Jolos bok *De tre från Haparanda* (1967), som väl illustrerar Jolos omfattande beläsenhet. Redan innan Jolo gav ut *De tre* fanns en annan, men nu bortglömd, skildring av händelserna i Haparanda 1917: Holger Ekelands *Norrlandsgulaschen* – ”Jolo måste helt enkelt ha läst den innan han skrev sin bok!” konstaterade Niklas. Det visade sig också att Niklas farfar, ena parten i Rådström & Co, varit verksam i Haparanda 1917.

Irland

Stephen Farran-Lee anknöt till Jolos relation till Irland. Boken *I Dublins vackra stad* (1968) har en skildring av 50-årsminnet av Påskupproret. Man har gärna tänkt sig Jolo som engelskt orienterad, men det finns en kluvenhet mellan intresset för England och intresset för Irland. Irland är något helt annat, fortsatte Stephen: ”Jag vet, för min far och farfar var irländare... Jolo sa helt frankt vad den engelska regimen över Irland handlade om: den var dyr, dum, outhärdlig.”

Kåserier

Kristian Wedel: Någon har sagt att Ehrenmark var galen i en normal värld, och att Gits Olsson var normal i en galen värld. Jag påstår i så fall att Jolo var en normal människa i en normal värld. (...) Det unika med Jolos kåserikonst är att texten bärs enbart av de egna observationerna. En sådan skribent har vi bara en per sekel. Tilltalet är nedskrivat. Inspirerade frihandsskisser – en kåsör som vill bli trodd!

Kristian fortsatte: Vi hade nyligen en diskussion om att Jolo inte hade så mycket metaforer. Men att använda metaforer är ju ett sätt att skruva upp texten. En del måste till slut kasta in ryska smällare. De måste skrika – så aldrig Jolo.

Iakttagelseförmåga

Vibeke Olsson: Pappa sa, ”Den som inte kan se något speciellt med Luntmakargatan i Stockholm skulle förmodligen kunna åka till New York och inte se något där heller.” Det handlar om att vara *konkret*. I dag har vi så mycket tyckanden. Det är ju en gammal medicinsk metod att först göra iakttagelserna och sen dra slutsatserna.

Formuleringskonst

Johan: Jolo har en ovanlig förmåga att ge hissande kunskaper i en enda mening, liksom en passant. Och oförglömliga formuleringar, t.ex. om en dansk kung: ”en spinkig psykopat”.

Hållning

Niklas: Jag vill lägga till ett stilbegrepp utöver genre och metod: hållning! Mer svår-gripbart men också mer avgörande. Jolo hade ett slags flanörshållning utan resmål. Känslan påverkas. För en 35 år sen var jag med Stig Claesson till Egypten. Jag föreslog första dagen att vi skulle leta upp något intressant. Nej, sa Slas. Vi stannar var 20:e minut och ser vad vi hittar! Hållningen kan alltså komma till uttryck i en metod. Alltså: genre – metod – hållning.

Upphör Jolo med Jolo?

Panelen såg ingen Jolo i nutid. Niklas framhöll att det existerar ”Joloekon” men tidningskulturen på Jolos tid finns inte i dag. ”Där har vi den stora skillnaden, att han kunde verka i den rika miljön.”

”Picknick i Jolos trädgård” den 31 maj, generös inbjudan av Kerstin Nylander och Gabriel Thulin

Som årets ”trädgårdstalare” berättade vår medlem, Per-Olof Swartz medryckande om Herman Bang, som finns med i boken ”Eviga följeslagare”.

Den 28e januari 1912 påträffades en liten mager man med svärtat hår medvetslös i en järnvägsvagn i Utah i Amerika. Han fördes till sjukhus där han dog dagen därpå 55 år gammal efter ett liv med mycket lidelse och lidande och mycket litet lycka. Det var Herman Bang, en märklig man. Framför allt känd som nyskapande författare och journalist – men han var mycket mer. Estradör, aktör, regissör, inspiratör, posör. Excentrisk egocentriker och medkännande altruist. Homosexuell, avgudad av kvinnor. Rotlös, rastlös som alltid längtade hem. Exhibitionist, feminist, ateist som saknade sin barndoms tro. Så inledde Per-Olof Swartz sitt faktaspäckade och mycket intressanta föredrag om Herman Bang.

Herman Bang dog, efter ett liv fyllt av tragik och dramatik, succé och fiasko. För eftervärlden har han blivit mest känd för sina nyskapande impressionistiska romaner och noveller och är ansedd som en av de stora i dansk litteratur. Han beskrivs som en av den danska litteraturens främsta i att gestalta inträngande psykologiska kvinnoporträtt. Men han var mycket mer än så, inte minst en nyskapande journalist, något som Jolo förstod och uppskattade

Föredraget i sin helhet finns på Internet:

<http://h24files.s3.amazonaws.com/45678/333955-b61EN.pdf>

Där finns också vår medlem Gunnar Hedins utmärkta referat av samma föredrag:

<https://www.google.se/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=8&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjHqcr9novSAhVDkywKHSZBBbEQFghOMAc&url=http%3A%2F%2Fdocplayer.se%2F23651195-Herman-bang-en-av-jolos-eviga-foljeslagare.html&usq=AFQjCNEpY-LCxh89dhXj2dav0JhYEReriw>

Stockholms Stadion 9 oktober

Johan Erséus ledde en som vanligt faktaspäckad, lättsam och initierad litterär vandring i Stockholm, denna gång på Stadion. Johan berättade för ett 20-tal deltagare bland annat att; Stockholms Stadion var en av Jolos favoritplatser. Han tillbringade i sin ungdom många söndagar i Stadion-publiken, skrev kåserier om forna sportbragder på arenan och var ofta utsänd läktarreporter för Dagens Nyheter.

Stadion byggdes till olympiska spelen 1912 och är en av de verkligt klassiska idrottsarenorna. Ingen annanstans har det satts fler världsrekord i friidrott. Arkitekten Torben Gruts tegelborg har också använts till allsvensk fotboll, landskamper, SM-finaler i bandy, ryttartävlingar i OS 1956 och mycket mer. Johan berättade också om även om OS 1912, som han har skildrat i boken ”Solskensolympiaden”. Dessa olympiska spel har gått till historien som mönstertävlingar vilka räddade OS för framtiden. De rymde mängder av färgstarka profiler och fascinerande livsöden – inte bara ”japanen som försvann”.

Stockholm den 15 februari 2017

Anders Sandström

Johan Erséus

Anders Hedberg

Gunvor Hildén

Kerstin Matz

Kerstin Nylander

Erik Ohlsson

Olof Sandström

Kristian Wedel

Rolf Andréén (fr.o.m. 2016-04-23)

Anders Bauer (t.o.m. 2016-04-23)

Torkel Danielsson (adj. från 2016-11-08) Gunnar Hedin (t.o.m. 2016-04-23)

Bokslut 2016

Balansräkning

	Tillgångar		Skulder
	2015-12-31	2016-12-31	2016-12-31
Behållning Plusgiro	53 108,43 kr	50 887,07 kr	
Behållning kassa	0,00 kr	0,00 kr	
Böcker	0,00 kr	0,00 kr	
Total behållning	53 108,43 kr	50 887,07 kr	0,00 kr

Resultaträkning

Förändring PlusGiro

-2 221,36 kr

Intäkter

Medlemmar	33 006,14 kr
Administration.	0,00 kr
Räntor	0,00 kr
Jolopriset 2016	5 000,00 kr
Repr/uppvaktningar	0,00 kr
Möten/arrangemang	150,00 kr
Skriftserien	170,00 kr
DELS /bokmässor	0 kr
Totala intäkter	38 326,14kr

Kostnader

Medlemmar	0,00 kr
Administration utskick, kopior,porto, PlusGiro avg.m.m. OBS Ej Jolopriset	29 285,50 kr
Räntor	0,00 kr
Jolopriset 2014	10 000,00 kr
Repr/uppvaktningar	500,00 kr
Möten/arrangemang	0,00 kr
Skriftserien	262,00 kr
DELS /bokmässor	500,00 kr
Totala kostnader	40 547,50kr

ÅRETS RESULTAT: - 2 221,36 kr

Anmärkning: 89 medlemmar betalade under december 2015 in årsavgiften för 2016.

Den inbetalade summan var **13 350 kr.**

Årets underskott är alltså egentligen ett överskott på

-2 221,36 + 13 350 = 11 128,64 kr

Uppsala 2016-12-31

Olof Sandström
Skattmästare

Revisionsberättelse för Jolsällskapet

Verksamhetsåret 2016

Vi – av årsmötet utsedda revisorer – har granskat årsredovisningen och räkenskaperna samt styrelsens förvaltning av dem för år 2016.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed och efter denna tillstyrker vi:

- att resultaträkning och balansräkning fastställs samt
- att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för år 2016.

Stockholm den 31 januari 2017

Claës Forsberg

Lars Starkerud